

Beste mensen van de gemeenteraad,

Afgelopen week las ik in de schakel dat een nieuw afvalinzamelingsstelsel op de agenda staat. Omdat het mij fijn lijkt om ook positieve geluiden te horen uit de gemeente, complimenteerde ik de wethouder met de plannen, waarna hij mij wees op de inspraakmogelijkheden. Via deze weg wil ik laten weten een groot voorstander te zijn van de voorgestelde invoering van Diftar in onze gemeente, mits dit gepaard gaat met flankerende maatregelen, die zowel gericht zijn op het verhogen van de kwaliteit van de te scheiden afvalstromen als het verlagen van de hoeveelheid afval.

Ik woon sinds een paar jaar met heel veel plezier in Waalre en heb me tot nu nooit verdiept in de lokale politiek. Maar op basis van wat ik lees, zijn we het volgens mij allemaal eens dat bronscheiding en diftar in Waalre een goed idee is; dat het een effectief middel is om te komen tot de gewenste bewustwording en reductiedoelstellingen. Of er nu gekozen wordt voor diftar obv van volume en frequentie of alleen volume (kleinere containers), de koppen lijken in ieder geval min of meer dezelfde kant op te staan.

Ik zou het persoonlijk geweldig vinden als Waalre zichzelf als koploper op de kaart zet. Ik weet niet wat de effectiviteit van de afvalfiets was en of het dus verder uitgerold moet worden, maar het toont in ieder geval innovatiekracht en ballen om te durven pionieren. Ik ben zelf werkzaam in de circulaire economie met enige ervaring van afvalmanagement. Ik heb me kort ingelezen op het dossier, met specifieke aandacht voor ongewenste effecten op o.a. zwerfaval, gezien mijn werk voor Searious Business; een social enterprise die supermarkten en brand owners adviseert op het gebied van circulair gebruik van plastics, om CO2 en plastic afval te reduceren. Want het is inmiddels iedereen duidelijk dat het overmatig gebruik van (single use) plastics, een desastreus effect heeft op de planeet en een gezonde leefomgeving zie: www.seariousbusiness.com.

Mijns inziens komt effectief beleid en gedragsbeïnvloeding neer op de simpele menselijke principes van **positief belonen** en **gezien willen worden**.

Diftar heeft zich effectief bewezen voor gemeentes zoals Waalre. Zie o.a. <https://www.vang-hha.nl/kennisbibliotheek/@243230/diftar-beleidsinstrument-huishoudelijk-afvalbeheer/>

Uit het voorgestelde beleid voor Waalre blijkt dat er kennis van zaken is dat diftar niet op zichzelf kan staan. Het is me echter niet helemaal duidelijk hoe voorgestelde instrumenten bijdragen aan het tijdig behalen van de 30kg/pp doelstelling, zodat we niet vervallen in kortetermijn oplossingen en blijven hangen bij ~100 kg/pp/jaar; dat zou zeker niet van ambitie spreken. Wellicht ten overvloede, maar hierbij enkele suggesties voor flankerende maatregelen die hun effectiviteit hebben bewezen en waar ik blij van zou worden:

- **Preventie:** inzet op circulair inkopen en stimuleren van herbruikbare verpakkingen en luiers, ism ondernemers en bewoners in Waalre. Ben benieuwd hoe succesvol de repair cafes zijn en wat een investering op slimme inzamel punten voor herbruikbare verpakkingen en een circulair ambachtscentrum zou kunnen betekenen voor Waalre.
- **Stimuleren kwaliteit van recyclables;** alleen materialen inzamelen waarvan het recyclelaar marktwaarde heeft en daadwerkelijk ook opnieuw wordt ingezet. Nu is het nog zo dat

bijvoorbeeld plastic recycling focust op kwantiteit en het meetpunt van recycling is het volume dat van de sorteerder naar recycler gaat; dit zegt nog niks over welk aandeel effectief gerecycled wordt en nog minder over de mate waarin het recycelaat daadwerkelijk verwerkt wordt in nieuwe producten (dit meetpunt gaat overigens verlegd worden naar het meetpunt van gerecyclede volumes, maar nog steeds niet op kwaliteit)

- **Monitoring van kwaliteit van alle reststromen**, zodat eventuele vervuiling van andere reststromen door invoering Diftar voor restafval tijdig bijgestuurd kan worden. Rond dit punt lijkt veel emotie te zitten. Volgens onafhankelijk VANG-hha onderzoek kan over het geheel worden gesteld dat:
 - de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde grondstoffenstroom niet wezenlijk afwijkt in gemeenten met en zonder diftar;
 - ontwijkgedrag zoals afvaldumpingen of zwerfafval beperkt is *1. Zie ook: <https://www.vang-hha.nl/kennisbibliotheek/@243230/diftar-beleidsinstrument-huishoudelijk-afvalbeheer/>
 - In een verkennend onderzoek van Alterra in 2007 komt naar voren dat de meeste dumpingen in Nederland (naar schatting) grof afval betreft, waarvoor op de milieustraat (of commercieel) betaald moet worden. De drempelverlagende inzet op het bezoeken van de milieustraat lijkt me daarmee een goede zet, alsook het meer centraal aanbieden van inzamelingsdiensten voor kleiner grof afval.
- **Duidelijke communicatie** over waarom mensen afval scheiden en wat er mee gebeurt. Zie o.a. succesvolle communicatiecampagnes “terugwinnaars”: <https://www.terugwinnaars.nl/> van ROVA.
- **Publieke beloning** obv een competitie/fun-element, om voorbij de 100kg/pp/jr komen. Dit kan o.a. door gouden sterren uit te delen aan top-recyclers. We zien dit op verschillende plekken in de wereld, met positieve resultaten, o.a.: <https://www.theguardian.com/environment/2020/nov/17/gold-star-for-you-new-zealand-council-puts-stickers-on-bins-of-best-recyclers>
- **Een service-aanbod** dat past bij de behoefte van de bewoners
- **Sluiten van de ketens** – o.a. plastics, matrassen, textiel, groen en keukenafval, luiers/incontinentiemateriaal.

Het water staat aan ons aan de lippen. We consumeren vele malen meer grondstoffen dan de aarde aankan (earth overshoot day valt schrikbarend vroeg in het jaar), in 2050 zit er meer plastic in de oceaan dan vis en het bewijs stapelt zich op dat verkeerd gebruik van plastics de menselijke reproductie ernstig verstoort.

Hopelijk vinden jullie elkaar in gedeelde doelen; er is no time to waste.

Vriendelijke groet,

Excerpt uit "*Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer*", IPR Normag in opdracht van Rijkswaterstaat, Jan 2021

***1 Leidt diftar tot meer ontwijkgedrag zoals afvaldumpingen of zwerfafval?**

Hoewel harde cijfers ontbreken blijkt dat over het geheel de omvang van deze ongewenste ontwijkroutes relatief beperkt is. De angst blijkt vaak groter dan hoe het in werkelijkheid uitpakt. Er zijn ook maatregelen die vooraf getroffen of voorbereid kunnen worden waarmee ongewenst ontwijkgedrag zo veel mogelijk wordt voorkomen. Ook kunnen de problemen worden beperkt door de inzet van communicatie en handhaving. Soms moet er (vaak tijdelijk en op enkele kwetsbare locaties) extra reiniging werkzaamheden worden uitgevoerd.

Is er meer sprake van dumpingen in de natuur in diftar gemeenten?

Het wordt vaak in discussies benoemd dat dumpingen in de natuur en zwerfafval toeneemt na de invoering van diftar. In een verkennend onderzoek van Alterra in 2007 komt naar voren dat de meeste dumpingen in Nederland (naar schatting) grof afval betreft, waarvoor op de milieustraat (of commercieel) betaald moet worden. Dumpingen van fijn restafval komt (naar schatting) weinig voor en als het voorkomt na de invoering van diftar is het van geringe omvang en een tijdelijk verschijnsel. Op langere termijn neemt het weer af tot het oorspronkelijke niveau. De door IPR Normag in dit onderzoek geïnterviewde gemeenten geven ook aan dat het probleem van dumpingen voornamelijk grof afval (verbouwingsafval) of illegale stort (zoals drugsafval) betreft en dat het niet een groter of onbeheersbaarder probleem is geworden sinds de invoering van diftar op het fijn huishoudelijk afval. De angst is vaak groter gebleken dan hoe het in werkelijkheid uitpakt.

<https://www.vang-hha.nl/kennisbibliotheek/@243230/diftar-beleidsinstrument-huishoudelijk-afvalbeheer/>